

Memòria de les activitats realitzades per la Societat Catalana de Geografia (Institut d'Estudis Catalans) durant el curs 2019-20

1. Assemblea General Ordinària

El 12 de juny del 2019 tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis i Sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 2018-19. Obrí l'acte el president, Josep Oliveras Samitier, destacant algunes de les activitats dutes a terme.

A continuació, es presentaren i s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la memòria d'activitats del curs 2018-19, l'estat de comptes del 2018 i el pressupost del 2019.

Tot seguit es procedí a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern, que restà constituïda així:

Presidència	Josep Oliveras Samitier
Vicepresidència	Jesús Burgueño Rivero
Tresoreria	Mariàngels Trèmols Gironell
Secretaria	Rafael Giménez-Capdevila
Vocalia primera	Anna Ortiz Guitart
Vocalia segona	Jaume Font Garolera
Vocalia tercera	David Pavón Gamero
Vocalia quarta	Jordi Royo Climent
Vocalia cinquena	Joaquim Farguell Pérez
Vocalia sisena	Maria Antònia Casellas Puigdemasa
Vocalia setena	Meritxell Gisbert Traveria
Vocalia vuitena	Jordi Ramoneda Civil
Delegat IEC	Oriol Nel·lo Colom

2. Activitats científiques i acadèmiques

Conferències, debats i presentacions de publicacions:

- 17 d'octubre del 2019, sala Pi i Sunyer | Presentació del llibre *Gestió ambiental post incendi forestal*. A càrrec de Joan Estrany, coordinador i coautor del llibre, professor titular de Geografia Física de la Universitat de les Illes Balears.
- 29 d'octubre del 2019, sala Pere i Joan Coromines | Conferència inaugural del curs. Josefina Gómez Mendoza, catedràtica emèrita de la Universitat Autònoma de Madrid: *Alexander von Humboldt. Entre viatges, entre mundos*. Acte commemoratiu del 250è aniversari del naixement d'Alexander von Humboldt.
- 19 de novembre del 2019, sala Nicolau d'Olwer | Acte commemoratiu del 125è aniversari del naixement de Pierre Deffontaines, en col·laboració amb la Biblioteca de Catalunya i la Diputació de Barcelona. A càrrec de: Horacio Capel, catedràtic emèrit de Geografia humana, Universitat de Barcelona: *La personalitat de Pierre Deffontaines*; i Anna Gudayol, bibliotecària-conservadora del llegat Pierre Deffontaines de la Biblioteca de Catalunya: *El fons documental de Pierre Deffontaines*. Seguidament, visita a l'exposició de dibuixos i llibres de Pierre Deffontaines, al claustre de la seu de l'IEC, oberta fins al 20 de desembre del 2019.
- 27 de novembre del 2019, sala Nicolau d'Olwer | Acte commemoratiu del 15è aniversari dels Catàlegs de Paisatge impulsats per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, en col·laboració amb l'Associació Catalana de Ciència Regional. Conferència de Pere Sala i Martí, director de l'Observatori.
- 12 de desembre del 2019, sala Pi i Sunyer | Presentació del llibre col·lectiu *España: Geografías para un Estado posmoderno*. A càrrec de Juan Manuel Trillo Santamaría, un dels tres coordinadors del llibre. Debat sobre els temes tractats i el paper de la Geografia política a l'Espanya d'avui moderat per Josep Oliveras Samitier, president de la SCG, amb la participació de Juan Manuel Trillo Santamaría, Universidade de Santiago de Compostela; Joan Vicente Rufí, Universitat de Girona, i Josefina Cruz Villalón, Universidad de Sevilla. Acte en col·laboració amb l'Asociación Española de Geografía. En iniciar la sessió té lloc el lliurament del Premi Joan Palau Vera, convocatòria 2019.
- 16 de gener del 2020, sala Pi i Sunyer | Conferència de David Serrano Giné, investigador postdoctoral, Departament de Geografia, Universitat Rovira i Virgili: *Segregació social i espacial a la ciutat de Belfast*.
- 29 de gener del 2020, sala Pi i Sunyer | Presentació del llibre pòstum de Tomàs Vidal: *Enciclopèdia de Menorca. Tom vint-i-unè. Cartografia històrica*. Acte en record de Tomàs Vidal (1941-2019). A càrrec de Vicenç M. Rosselló i Verger, catedràtic honorari de la Universitat de València; Francesc Nadal

Piqué, catedràtic de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona i Miquel Àngel Casasnovas Camps, president de la Fundació Enciclopèdia de Menorca.

- 27 febrer del 2020, sala Puig i Cadafalch | Conferència de Manola Brunet Índia, catedràtica de geografia física de la Universitat Rovira i Virgili i presidenta de la Comissió de Climatologia de l'Organització Meteorològica Mundial: *Reconstruint el clima: una aportació des de la Geografia*.
- 11 de març del 2020 | Conferència d'Anna Badia, professora del departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona: *Els incendis en la interfase urbana forestal. El futur que ens espera*.

Les conferències programades a partir del 13 de març del 2020 han estat ajornades o anul·lades degut a la declaració d'estat d'alarma per la pandèmia de la Covid-19. Això no obstant, s'han realitzat dues activitats per via telemàtica:

- 27 de maig del 2020, videoconferència | Conferència d'Antoni Luna, professor titular d'Anàlisi Geogràfica Regional del Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra: *Geohumanitats en clau catalana: quan el territori esdevé creatiu*.
- 16 de juny del 2020, videoconferència | *Reflexions des de la Geografia sobre la pandèmia del covid-19*. Diàleg amb Oriol Nel·lo, professor titular del departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre numerari de l'IEC; Albert Esteve, geògraf, demògraf i director del Centre d'Estudis Demogràfics; Jesús Burgueño, catedràtic de Geografia de la Universitat de Lleida i vicepresident de la SCG. Modera: Anna Ortiz Guitart, professora titular del departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i vocal de la SCG.

Sortides d'estudi, excursions i viatges:

- 30 de novembre del 2019 | Sortida d'estudi als pèlags de Vilobí i Vilafranca del Penedès. Amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Penedesencs. Inicialment prevista per al 26 d'octubre del 2019, s'ajornà com a conseqüència de la convocatòria de la manifestació de rebuig per la sentència del Tribunal Suprem espanyol contra dirigents catalans.
- 18 de gener del 2020 | Sortida matinal al Poblenou de Barcelona, amb Claire Court, doctora en Geografia.
- 15 de febrer del 2020 | Sortida matinal a Sant Adrià de Besòs, amb Francesc Muñoz Ramírez, professor de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, i visita al Museu d'història de la immigració de Catalunya (MhiC), situat a la Masia de Can Serra.

- 7 de març del 2020, 11 a 13 h | Visita guiada de l'exposició “Mapes, país, futur: centenari de l'exposició cartogràfica catalana (1919)”, amb Carme Montaner, directora de la Cartoteca de Catalunya (ICGC) i comissària de l'exposició. Museu d'Història de Catalunya, Barcelona.

La resta de sortides i viatges programats entre 13 de març i el 30 de juny del 2020 han estat ajornats o anul·lats degut a la declaració d'estat d'alarma per la pandèmia de la covid-19.

Publicacions

- L'editor de la revista *Treballs de la SCG*, Jesús Burgueño, juntament amb el Consell Editor, lamenta el rebuig d'SCOPUS a incloure la revista, en base a una argumentació molt feble, com ara la poca citació per altres revistes incloses a Scopus o la insuficient internacionalització.
- La revista *Treballs de la SCG* s'ha incorporat al portal de revistes ibèriques de Geografia.

Números editats de la revista *Treballs de la SCG* durant el curs:

- núm. 87: edició digital octubre 2019 i distribuït en paper el novembre del 2019.
- núm. 88: edició digital abril 2020, i distribuït en paper el juliol del 2020.
- S'ha publicat i distribuït (juliol del 2020) el llibre *La nova Geografia: Raoul Blanchard - Pau Vila*, de Josep Oliveras i Samitier, el qual inclou un facsímil de l'*Assaig de Geografia humana de la muntanya* (1925) i una selecció de nou textos relacionats. Consta de 316 pàgines.
- S'ha enllestit el pla de digitalització de les primeres publicacions de la SCG, amb *La regionalització del territori i els ens intermedis* (1990), acte celebrat a la SCG però que va editar la Diputació de Barcelona.

Premis de la Societat

La 25a convocatòria del **premi Lluís Casassas i Simó** (2019) per a treballs d'iniciació a la recerca en geografia, ha estat atorgat al treball *Connectivitat ecològica i paisatgística del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà*, presentat per Daniel Bejarano Leandro, de la Universitat de Girona. Així mateix, la comissió encarregada de l'avaluació ha fet una menció especial als treballs *Anàlisi de la influència i regionalització espacial de múltiples índexs de teleconnexió en la precipitació de l'Espanya peninsular*, presentat per Joan Martínez Artigas de la Universitat de Barcelona, i *Símbols metropolitans en disputa: el procés de patrimonialització*

de les Tres Xemeneies de Sant Adrià de Besòs, presentat per Pol Vancells Roldós, de la Universitat de Girona. El lliurament del premi, que habitualment es fa en el marc de l'acte organitzat per l'IEC al voltant de Sant Jordi, ha estat ajornat.

La 16a convocatòria del **Premi Joan Palau Vera** (2019), adreçat a estudiants de batxillerat, fou atorgat al treball *Anàlisi d'aigües de tres ibons del Pirineu aragonès (Estudi de tres ibons de la Vall de Benasc: Barbarisa, Batisielles i Cregüeña)*, presentat per d'Eduard López Garcia, de l'Institut Màrius Torres de Lleida. Així mateix, el jurat concedí un accèssit al treball *Que n'és de diferent consumir a Diagonal Mar. Una comparativa entre el consum d'Espanya, Diagonal Mar i el barri del Besòs i el Maresme a través de la cistella de la compra*, presentat per Saffa Sajid Hussain, de l'Institut Barri Besòs de Barcelona. El lliurament del premi va tenir lloc el 12 de desembre a la seu de l'IEC a Barcelona. El jurat estava format per Jaume Font Garolera, president, Joaquim Farguell Pérez i Roser Serra Coma.

La Societat a internet i a les xarxes socials

A juny del 2020, la Societat manté tres pàgines web actives i tres comptes a xarxes socials.

Obrador Obert

<http://scg.iec.cat/>

En els propers mesos s'ha previst substituir aquesta pàgina per una de més adaptada a les noves tècniques i necessitats actuals.

Eines i recursos per a l'Ensenyament de la Geografia

<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat/>

L'àgora de la Geografia

<http://agora-geografia.espais.iec.cat/>

Comptes a les xarxes socials

A abril del 2020, el nombre de persones seguidores és:

- Twitter: SCGeografia / 2.156
- Facebook: Societat Catalana de Geografia / 1.056
- Instagram: scgeografia_ / 617

3. Altres activitats destacades

La Societat és membre de ple dret de l'Association of Geographical Societies in Europe (EUGEO) i del Comitè Espanyol de la Unió Geogràfica Internacional

(UGI). Durant el present curs s'ha participat a les reunions preparatòries del Congrés de la UGI que tindrà lloc el 2020 a Istanbul, convocades pel Comitè Espanyol a Madrid.

El president de la SCG ha assistit a la major part de les sessions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i dels plens de l'IEC.

El projecte de recerca "La geografia a Catalunya vista des de la SCG", presentat per Maria Dolors Garcia i Ramon com a ponent, Enric Bertran González com a investigador principal i els també socis Pau Alegre Nadal, Jesús Burgueño Rivero, Enric Mendizàbal Riera, Carme Montaner Garcia i Roser Serra Coma com a membres de l'equip de recerca, i finançat mitjançant un ajut del programa de recerca de l'IEC, ha avançat en els seus treballs i ha obtingut un ajut suplementari per a la seva publicació.

La Societat participa a la Taula de la Geografia, juntament amb els departaments de Geografia de les universitats públiques catalanes, que impulsa l'EspaiGeo, iniciativa per a la divulgació de l'ensenyament i dels resultats de la recerca en Geografia a Catalunya.

4. Obituari

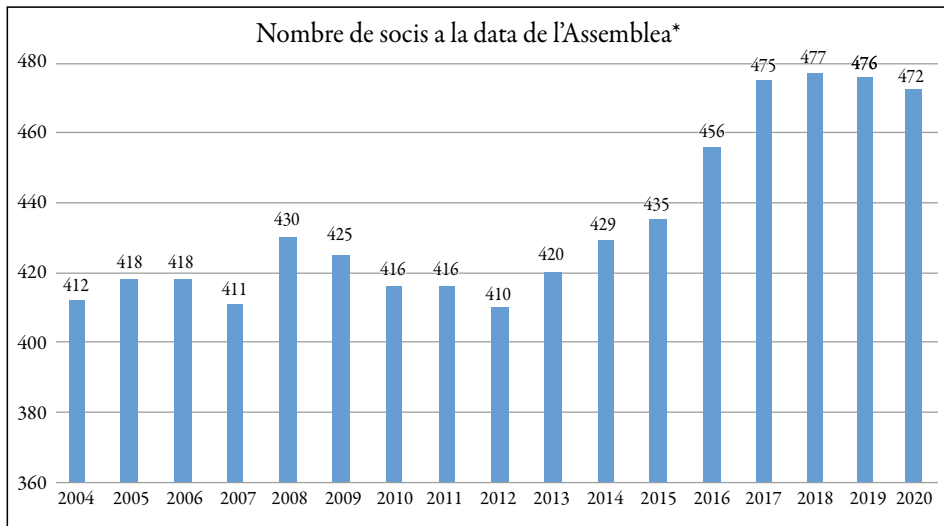
Des de la darrera assemblea, la Junta ha tingut coneixement del traspàs del soci Albert Barrufet Rosinach (23/10/2019) i de la sòcia Luz Marina García Herrera (21/06/2020). Així mateix, també lamenta el traspàs de Maria Jesús Marqués Acosta, vídua de Lluís Casassas i Simó, antic president de la Societat (26/06/2020).

5. Nombre de socis i sòcies

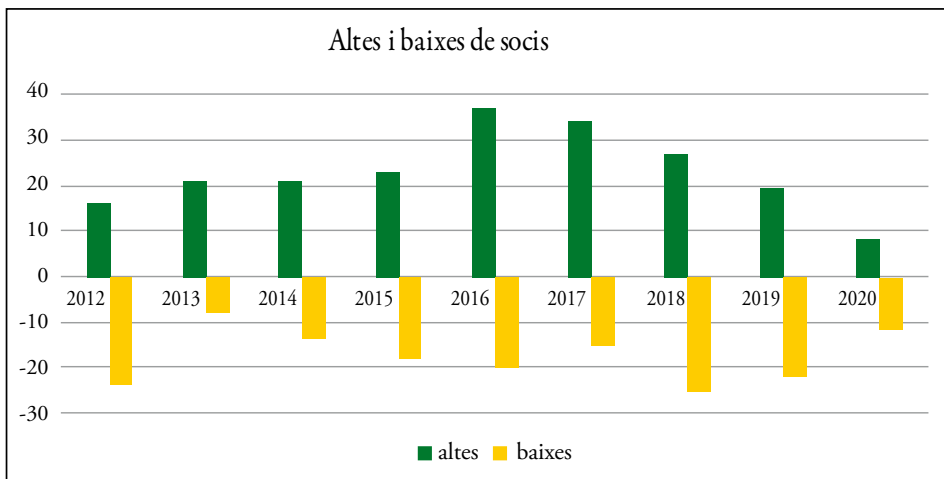
A 30 de juny del 2020, el nombre de socis i sòcies de la SCG és de 472, distribuïts segons es detalla a la taula següent. Un 34,3% són dones i un 65,7% homes. El nombre de socis i sòcies honoraris representa l'1,9% del total i el d'estudiants el 4,4%. Durant el curs 2019-2020, s'han registrat 8 altes i 12 baixes (2 per defunció). Un total de 179 socis i sòcies ho són des de fa 25 o més anys, el 37,9% del total.

	dona	home	total
Honorari	2	7	9
Numerari	153	289	442
Numerari estudiant	7	14	21
Total	162	310	472

Del 2012 al 2017 l'evolució del nombre de sòcies i socis ha estat positiva. Des del 2017 s'aprecia un lleuger descens, amb un nombre de baixes per sobre del d'altres.

* Curs 2019-20 a 30 de juny del 2020.

Barcelona, 9 de juliol del 2020

El secretari, **Rafael Giménez-Capdevila**
Vist-i-plau, el president, **Josep Oliveras Samitier**